לא תתפנון בתר טעון ודחלן דמתכא
לא תעבדון לכון אנא יי אלהכון׃
וארי תכסון נכסת קודשין קדם יי
לרעוא לכון תכסוניה׃ ביומא
דיתנכס יתאכל וביומא דבתרוהי
ודישתאר עד יומא תליתאה בנורא
יתוקד׃ ואם אתאכלא יתאכיל
ביומא תליתאה מרחק הוא לא יהי
לרעוא׃ ודייכליניה חוביה יקביל ארי
ית קודשא דיי אחיל וישתיצי אנשא
ההוא מעמיה׃ ובמחצדכון ית
חצדא דארעכון לא תשיצי פאתא
דחקלך למחצד ולקטא דחצדך
לא תלקיט׃ וכרמך לא תעולל ונתרא
דכרמך לא תלקיט לעניי ולגיורי
תשבוק יתהון אנא יי אלהכון׃
לא תגנבון ולא תכדבון ולא תשקרון
אנש בחבריה׃ ולא תשתבעון
בשמי לשקרא ותחיל ית שמא
דאלהך אנא יי׃ לא תעשוק ית חברך
ולא תינוס לא תבית אגרא דאגירא
לותך עד צפרא׃ לא תלוט דלא
שמיע וקדם דלא חזי לא תשים תקלא
ותדחל מאלהך אנא יי׃ לא
תעבדון שקר בדין לא תסב אפי
מסכנא ולא תהדר אפי רבא בקושטא
תדוניה לחברך׃ לא תיכול
קורצין בעמך לא תקום על דמא
דחברך אנא יי׃
לא תסני ית אחוך בלבך אוכחא
תוכח ית חברך ולא תקביל על
דיליה חובא׃
לא תקום ולא תטר דבבו לבני
עמך ותרחמיה לחברך כותך אנא יי׃
ית קימי תטרון בעירך לא תרכיב
עירובין חקלך לא תזרע עירובין
ולבוש עירובין שעטנזא לא
יסק עלך׃

אלהיכם: אל תפנו אל האלילם ואלהי מסכה לא
תעשו לכם אני יהוה אלהיכם: וכי תזבחו זבח
שלמים ליהוה לרצנכם תזבחהו: ביום זבחכם יאכל
וממחרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף:
ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול
הוא לא ירצה: ואכליו עונו ישא כי את קדש
יהוה חלל ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ס
ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת
שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט: וכרמך
לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר
תעזב אתם אני יהוה אלהיכם: לא תגנבו ולא
תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: ולא
תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אלהיך
אני יהוה: לא תעשק את רעך ולא תגזל לא
תלין פעלת שכיר אתך עד בקר: לא תקלל
חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת
מאלהיך אני יהוה: לא תעשו עול במשפט
לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק
תשפט עמיתך: לא תלך רכיל בעמיך לא
תעמד על דם רעך אני יהוה: לא תשנא את
אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא
תשא עליו חטא: לא תקם ולא תטר את בני
עמך ואהבת לרעך כמוך אני יהוה: את חקתי
תשמרו בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא
תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה

אל תפנו אל האלילים. לעובדם. אליל מן
אל. כלא הוא חשוב: ואלהי מסכה.
תחלתן אלילים הן. ואם פונה אתה
אחריהם סופך עושה אותן אלהות:
לא תעשו לכם. לא תעשו לאחרים
ולא אחרים לכם. ואם תאמר לא תעשו
לעצמיכם אבל אחרים עושין לכם.
הרי כבר נאמ' לא יהיה לך. לא שלך
ולא של אחרים: וכי תזבחו וגו'.
לא נאמ' פרשה זו אלא ללמד שלא
תהיה זביחתן אלא על מנת שתהא
אכילה בתוך הזמן הזה. שאם
לקבוע להם זמן אכילה הרי
כבר נאמ'. ואם נדר או נדבה זבח
קרבנו: לרצונכם תזבחוהו. תחלת
זביחתו תהיה על מנת נחת רוח
שיהא לכם לרצון. שאם תחשבו
[illegible] עליו מחשבת פסול.
לא ירצה עליכם לפני: לרצנכ'.
אפיימנט. זהו לפי פשוטו. ורבות'
למדו מכאן למתעסק שפסול
שצריך שיתכוין לשחוט:
ביום זבחכם יאכל. כשתזבחו
תשחטוהו. על אומנה שקבעתי
לכם כבר: ואם האכל יאכל וגו'. אם
אינו ענין לחוץ לזמנו. שהרי
כבר בו נאמ' ואם האכל יאכל
מבשר זבח שלמיו וגו'.
תנהו ענין לחוץ למקומו.
יכול יהו חייבין כרת על
אכילתו. ת"ל והנפש האוכלת
ממנו עונה תשא. ממנו ולא
מחברו. יצא הנשחט במחשבת
חוץ למקומו: ואוכליו ואוכלין
ולא על ישא. בנותר גמור
הכת' מדבר. ואינו ענוש כרת
על השוחט חוץ לזמנו ולמקומו
שכבר מיעטו הכת'. וזה בנותר
גמור הכת' מדבר. ובמס' כריתות

ובמס' כריתות למדוהו בגזירה שוה: [illegible]
[illegible] להם: לא תכלה פאת וגו'. שיניח
פאה בסוף שדה: [illegible]
ולקט קצירך. שבלים [illegible]
הנושרים בשעת [illegible]
קצירה אחת או שתים. אבל שלש אינן לקט: לא
תעולל. לא תטול עוללות שבה. והם ניכרות. ואיזו
הן עוללות. כל שאין לה לא כתף ולא נטף: ופרט
כרמך. גרגרי ענבים הנושרים בשעת בצירה: אני
ה' אלהיכם. דיין להפרע. ואיני גובה מכם אלא נפשות.
שנ' אל תגזל דל וגו' כי ה' יריב ריבם וקבע וגו':
לא תגנבו. אזהרה לגונב ממון. לא תגנוב שבעשרת
הדברות. אזהרה לגונב נפשות. דבר למד מענינו
דבר שחייבין עליו מיתת בית דין: לא תכחשו. לפי
[illegible] מכלל דין קרן וחומש. למדנו לענש. אזהרה
מניין ת"ל לא תכחשו: לא תשקרו. לפי שנ' ונשבע
על שקר. שלם. למדנו לעונש. אזהרה מנין ת"ל

לא תשקרו: לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו ולא
תשבעו וגו'. אם גנבת סופך לכחש סופך לשקר להשבע
לשקר: לא תשבעו. למה נאמר. לפי שנ' לא תשא את
שם ה' אלהיך וגו'. יכול לא יהא חייב אלא על שם
המיוחד. מנין לרבות כל הכנויין ת"ל לא תשבעו
בשמי. כל שם שיש לי: לא תעשוק. זה הכובש שכר שכיר:
לא תקלל חרש. אין לי אלא חרש. מנין לרבות כל אדם
ת"ל בעמך לא תאור. אם כן למה נא' חרש. מה
חרש מיוחד שהוא בחיים. אף כל שהוא בחיים.
למת על לא תתן מכשול. לפני הסומא בדבר לא תתן
לו עצה שאינה הוגנת לו. אל תאמר לו מכור
שדך וקח לך חמור ואתה עוקף עליו ונוטלה הימנו:
ויראת מאל'. לפי שהדבר הזה אינו מסור לבריות
לידע אם דעתו של זה לטובה או לרעה ויכול להשמט
ולומר לטובה נתכוונתי. לפיכך נאמר בו ויראת מאלהיך
המכיר מחשבותיך. וכן כל דבר המסור ללבו של
אדם העושהו ואין שאר הבריות מכירות בו נ'
בו ויראת מאלהיך: לא תעשו עול במשפט.

מלמד שהדיין המקלקל את הדין קרוי עול
שנאוי ומשוקץ חרם ותועבה. שהעול קרוי
תועבה. שנ' כי תועבת ה' כל עושה עול.
והתועבה קרויה חרם ושקץ שנ' ולא תביא
תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו שקץ
תשקצנו וגו': לא תשא פני דל. שלא תאמר
עני הוא והעשיר הזה חייב לפרנסו אזכנו
ונמצא מתפרנס בנקיות: לא תהדר פני
גדול. שלא תאמר עשיר הוא זה בן גדול
הוא זה היאך אביישנו ואראה בבשתו.
ענוש יש בדבר. לכך נאמר לא תהדר פני
גדול: בצדק תשפט. כמשמעו. ד"א הוי דן
את חברך לכף זכות: לא תלך רכיל. אני
אומ' על שם שכל משלחי מדנים ומספרי
לשון הרע. הולכים בבתי רעיהם לרגל מה
יראו רע או ישמעו רע לספר בשוק
נקראים הולכי רכיל. הולכי רגילה.

אשפיימנט. וראייה לדברי שלא מצינו
רכילות שאינו כתוב בלשון
הליכה. לא תלך רכיל. הולך
רכיל הולכי רכיל נחשת וברזל.
ושאר לשון הרע אין כתוב
בו לשון הליכה. כגון מלשני
בסתר רעהו. לשון רמיה.
לשון מדברת גדולות. לכך
אני אומ' שהלשון לשון
הולך ומרגל. שהכ' מח